STORTINGET

Representantforslag 3 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug og Bjørnar Moxnes

Dokument 8:3 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug og Bjørnar Moxnes om å bremse krafteksport

Til Stortinget

Bakgrunn

Som nasjon står Norge i en særstilling der nøkkelindustri i over hundre år er bygd på lave energikostnader takket være fornybar energi fra vannkraft. Vannkraften gir oss både arbeidsplasser og muligheten til å produsere eksportvarer med et mye lavere klimaavtrykk enn mange andre steder i verden. En økt krafteksport med tilhørende import av høyere strømpriser kan imidlertid true både nåværende og framtidige miljøvennlige industriarbeidsplasser.

I Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) rapport for 2. kvartal 2021 meldes det om at «kraftprisene sør i landet har vært rekordhøye for årstiden». Direktøren i energi- og konsesjonsavdelingen i NVE forklarer prisstigningen slik:

> «Årsaken til de høye kraftprisene i Sør-Norge er sammensatt. En viktig årsak er de økte kraftprisene i Europa. Norge og Norden er tett knyttet til det europeiske kraftmarkedet og kraftprisene der påvirker derfor de norske kraftprisene.»

Samtidig har man en situasjon der fyllingsgraden i norske magasiner er lav. Statnett har denne høsten advart kraftbransjen mot en stram kraftsituasjon, der deler av prisområdene går fra grønt til gult nivå. Mange magasiner har hatt sitt laveste nivå på 20 år.

Parallelt tilrettelegges det for stadig mer krafteksport. I vår førte åpningen av strømkabelen NordLink til Tyskland til markant høyere strømpriser i Sør-Norge. Denne kabelen kan teoretisk eksportere over ti pst. av Sør-Norges totale kraftproduksjon per dag til Tyskland, med sin kapasitet på 1 400 MW. 1. oktober satte staten gjennom Statnett i gang prøvedrift på den nye eksportkabelen North Sea Link. Den strekker seg 1 700 kilometer fra Suldal i Rogaland til Blyth i England. Denne kabelen har kapasitet til å eksportere 10 TWh i løpet av et år. Dette tilsvarer nesten fem ganger strømforbruket til hele Trondheim by på et år, eller godt over dobbelt så mye som Hydros aluminiumsfabrikk i Sunndal bruker på å produsere 330 000 tonn aluminium i løpet av et år.

Søknaden om utbyggingen av kabelen NorthConnect ligger fremdeles på vent i Olje- og energidepartementet. Kabelen skal koble Norge tettere til strømmarkedet i Skottland, der prisene ligger betydelig over de norske. Stortinget har vedtatt at Statnett skal eie alle utenlandsforbindelser, men regjeringen Solberg vil ikke avvise den private søknaden, og den kan nå godkjennes av statsråden når som helst. Forslagsstillerne mener at søknaden må avvises.

Utvekslingskapasiteten mot andre land er mer enn god nok for å sikre strøm i tørrår. Den tettere koblingen mot strømnettet i Europa og eksporten av mer norsk kraft gir oss høyere strømpriser og større usikkerhet for norsk industri. Kombinasjonen av sterkere markedsretting, tilrettelegging for storstilt krafteksport og synkende forsyningsgrad gir grunn til bekymring.

EØS-avtalens artikkel 112 åpner for at det er mulig å ta grep dersom det oppstår alvorlige økonomiske, samfunnsmessige eller miljømessige vanskeligheter. Når forsyningssikkerheten blir kritisk, slik man ser med den stramme situasjonen for fyllingsgraden i magasinene,

mener forslagsstillerne det er grunn til å bremse krafteksporten. Når det gjelder Storbritannia, har regjeringen Solberg inngått en avtale om handel med elektrisitet og samarbeid om overføringsforbindelser. I denne avtalen ligger det få muligheter til å regulere strømeksporten, men det finnes noen unntak. Forslagsstillerne mener at denne avtalen bør reforhandles, med sikte på en ny avtale som gir Norge mulighet til å regulere strømeksporten for å sikre norsk industri.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen benytte seg av de mekanismene som ligger i inngåtte avtaler om strømutveksling, til å begrense krafteksporten for å holde strømprisene nede og unngå at fyllingsgraden i vannmagasinene synker ytterligere.
2. Stortinget ber regjeringen utsette oppstart av normal drift av eksportkabelen North Sea Link inntil det er oppnådd normal fyllingsgrad i vannmagasinene.
3. Stortinget ber regjeringen avvise søknaden som ligger på vent i departementet, om å bygge eksportkabelen NorthConnect.

12. oktober 2021

Sofie Marhaug **Bjørnar Moxnes**

Svanemerketrykksak, 2041 0654 Trykk og layout: Stortingets grafiske seksjon